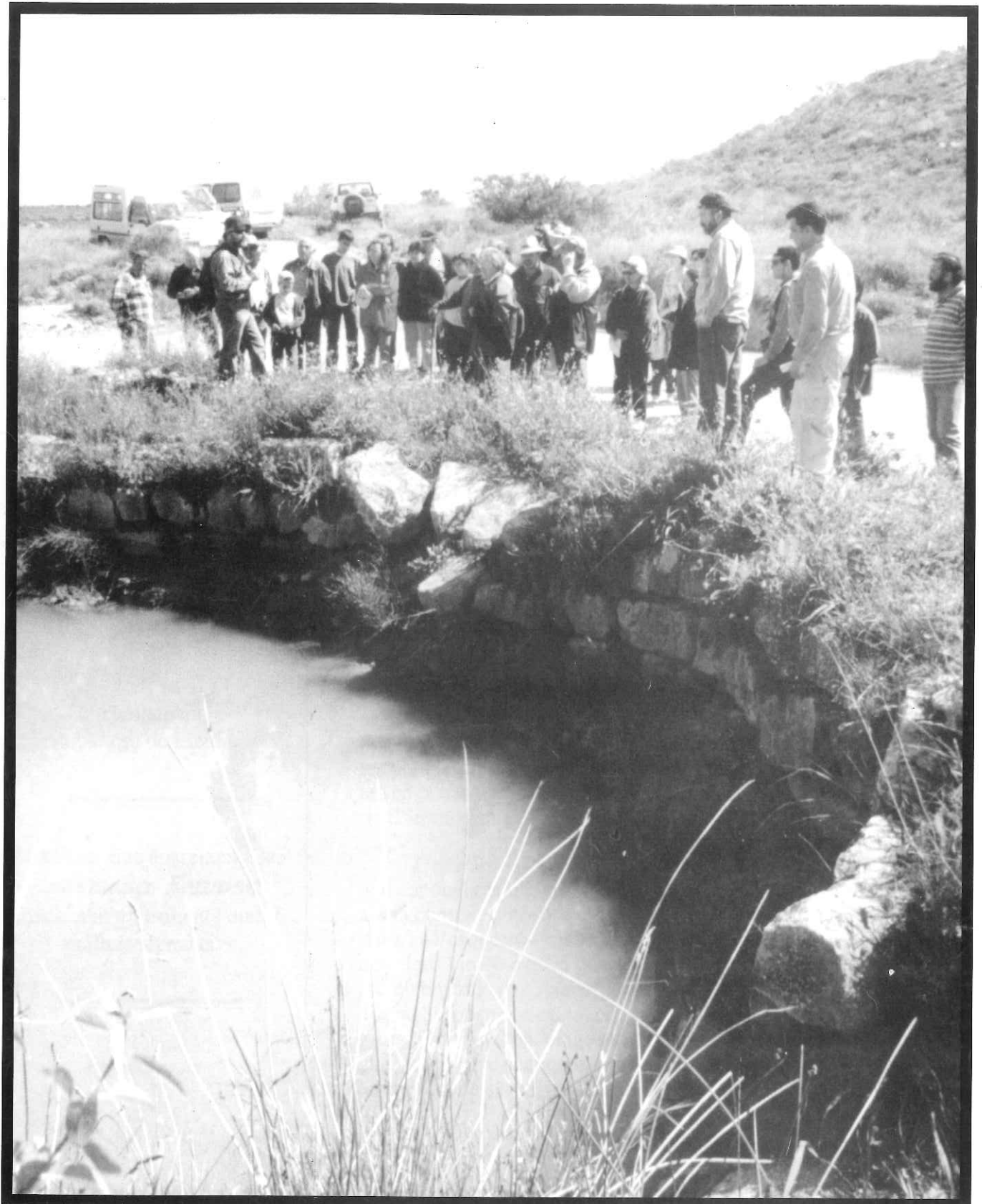

núm. 198

La Femosa

Revista d'opinió i informació local
ARTESA DE LLEIDA, maig - juny de 2002

La Femosa

Maig - juny
[198, 2002]

Edita l'Agrupació Cultural
La Femosa,
carrer dels Gallart, 7.-
25150. Artesa de Lleida.

*

Aquesta
publicació local
rep el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCs

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

Ajuntament
d'Artesa de Lleida.

Els articles que apareixen a les
planes de **La Femosa**
reflecteixen únicament l'opinió
de llurs signants.

2a. època.
Dipòsit Legal:
L-264-1981.

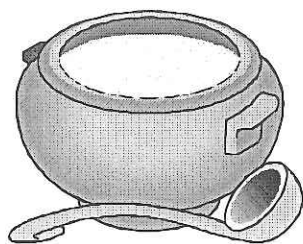
PÒRTIC

Al número anterior, 197, d'aquesta mateixa revista apareix un article intítulat *Encara no toca?*, signat amb el pseudònim de *l'ocellet de les rialles* que ens hauria de fer reflexionar profundament. En aquest article s'aporten agudes reflexions i unes quantes dades per il·lustrar el profund retrocés de la nostra cultura i llengua dintre del nostre territori.

El poder de convocatòria d'organitzacions com *Radio Teletaxi* de Justo Molinero que va arrebregar 750.000 persones; i *la peña 15 + 1* de l'Hospitalet que esperava aplegar unes 500.000, o bé *la Feria de abril* l'acte més multitudinari del nostre país -país?- és molt superior, en paraules del mateix autor que tota la Catalunya profunda i catòlica o que la manifestació contra *El Plan Hidrológico Nacional* i no diguem a altres manifestacions diverses com poden ser per les obres del Diocesa de Lleida, que arreblegaren poc més d'un centenar de persones; les minses concentracions de l'Onze de setembre, cada cop més minses a tot Catalunya; o bé les del Primer de maig, per dir alguns noms.

Més dades: la preocupant baixada de l'ús del català i la conseqüent pujada del castellà a la regió metropolitana barcelonina, sempre allò que perdem nosaltres ells s'ho troben. L'augment de simpatitzants i seguidors del Reial Madrid, a Lleida eren més d'un miler, el dia que van guanyar la darrera copa d'Europa, cridant consignes contra Catalunya i contra els catalans. La proliferació de banderes espanyoles, de signes feixistes, de caps rapats, d'expressions anticatalanes pronunciades obertament i sense vergonya per nois i noies nascuts i educats aquí. La presència cada vegada més elevada del castellà i de personatges mediàtics espanyols a TV3. I no diguem en quina llengua estaven escrits els llibres més venuts per Sant Jordi, quantes pel·lícules s'estrenen en català o quants productes s'etiqueten en la nostra llengua. O en quina llengua s'expressen la majoria d'immigrants per fer-se entendre.

L'ocellet de les rialles alerta contra els nostres dirigents que condueixen el país, país? cap a un *menfotisme* generalitzat; alerta contra els nostres grups polítics, espanyolistes uns —a la dreta i a l'esquerra—; tebis pactistes els altres. Però cal que algú ens alerti també contra nosaltres mateixos. Tenim allò que ens mereixem, allò que volem: joves i vells contemplem com es van diluint els nostres trets identitaris amb una indiferència que corlaça. **Qui perd els orígens perd identitat** deia en Raimon en una de les seves cançons més celebrades. Qui perd la identitat després ha de ser forçosament un altre, cal afegir.

La cuina d'abans

LES FAVES (1)

La cuina d'aquest llegum estava força ben representada en els àpats dels nostres avis. N'hem trobat diverses receptes. Val a dir, però, com passa sempre amb les coses populars, que totes s'assemblen molt. Com hem fet en les receptes de la cuina de Quaresma, no n'hem volgut suprimir cap, ja que totes, per semblants que siguin, tenen algun element diferenciador. Vosaltres, si les voleu provar de fer, podeu triar la que, al vostre gust, us sembli que us ha d'agradar més.

Les faves es començaven a menjar, quan tot junt la tavella tenia quatre dits de llargada, (abans de començar-se a desenvolupar el gra) i que la veu popular en deia xiulets.

FAVES AMB JOTA

Ingredients: Tavelles de faves encara no granades (xiulets), ou sal i oli

Es fregeixen les tavelles amb l'oli, quan estan cuites, es bat l'ou i es fa una truita.

FAVES

Ingredients: botifarra negra, cansalada virada, llonganissa, cebes i alls tendres, menta, oli i sal

En una cassola es posa tota la carn a fregir. Un cop ben fregida es retira. En el mateix oli es fa un sofregit amb la ceba i els alls. Quan el sofregit està fet, s'hi posen les faves i es remena tot. Quan les faves estan una mica fregides, s'hi posa la menta, es cobreixen d'aigua i es deixen coure. Quan estan ben cuites, s'hi posen els talls i es deixa fer el xup-xup una estona tot junt.

FAVES

Ingredients: Confitat de tossino (costella, llonganissa, botifarra negra), farcellet d'herbes (herba bona, julivert, llorer, alls tendres i ceba tendra), oli, sal, i les faves tendres ja desgranades

En una cassola, es posen tot els ingredients junts i en fred, es cobreixen d'aigua i es posen al foc a coure. Quan les faves ja són cuites, es rectifica de sal i s'apaga el foc.

FAVES

Ingredients: cansalada del coll, botifarra negra seca, llonganissa de la topina, alls tendres i ceba tendra, una fulla de llorer un gotet de vi ranci, carxofa, una rameta de julivert, oli i sal

En una cassola es fa un sofregit amb els alls, la ceba tendra, els talls de cansalada i la botifarra negra. Quan tot està sofregit s'hi posen els faves i la fulla de llorer; es remena una mica i s'hi afegeix la llonganissa de la topina, la rameta de julivert i es cobreixen d'aigua. Quan ja gairebé les faves són cuites, s'hi posa el gotet de vi ranci i trossets de carxofa.

FAVES

Ingredients: cansalada, botifarra negra, costella, llonganissa (si potser de la topina), faves, alls, menta fresca, oli i sal

Es posen tots els ingredients junts i en fred, dins d'una cassola, es cobreixen d'aigua i es deixa coure a foc lent, mirant de tant en tant que no hi falti suc, fins que les faves són cuites.

A. Costafreda

Consell de redacció:

Felip Domènech i Costafreda
 Josep Gallart i Fernández
 Francesc Gallart i Fernández
 Lluís Gil i Fontanet
 Ricard Pons i Pico
 Maria Serra i Domènech
 Ramon Serra i Batlle
 Eulàlia Solà i Miró

Col·laboradors:

Cèlia Argilès i Andrés
 Georgina Badia i Anglés
 Olga Besora
 Alba Bosch
 Joan Cassola
 Pau Costa i Mestres
 Adolf Costafreda i Castillo
 Neus Falcó i Manonelles
 Felip Gallart i Fernández
 Josep Gallart
 Jordi Mir i Porta
 Miquel Àngel Navarro i Solé
 Jordi Niubó i Nosas
 Ricard Pons i Picó
 Carme Sirvent i Garcia
 Ramon Serra i Batlle
 Eulàlia Solà i Miró

Fotògraf:

Ramon Serra i Batlle

PORTADA:
 Els caminants de la
 sortida pel secà a la bassa
 de Mossèn Pere

ÍNDEX

Pòrtic	3
La cuina d'abans <i>Per A. Costafreda</i>	4
Actualitat Artesenca <i>Per Cèlia Argilès</i>	6
Imatges de l'actualitat Artesenca <i>Per Ramon Serra</i>	10
La terra d'aquí a cinquanta anys <i>Per Jordi Mir i Pau Costa</i>	14
La Sònia a l'Institut. Capítol 8 <i>Per Alba Bosch</i>	15
Mots encreuats <i>Per M.A. Navarro</i>	16
La vida <i>Per Georgina Badia</i>	17
Tu <i>Per Olga Besora</i>	17
Jeroglífic <i>Per Olga Besora</i>	17
Tot responent... <i>Per Ricard Pons</i>	18
Què fa el regidor d'urbanisme <i>Per A Costafreda</i>	20
Amb poques paraules <i>Per Felip Gallart</i>	21
La salut de cada dia <i>Per Carme Sirvent</i>	22
Els productes integrals i la Cooperativa les Garrigues <i>Per Eulàlia Solà</i>	24
Record d'infantesa <i>Per Eulàlia Solà</i>	25
Les velles fotos d'Artesa <i>Per Josep Gallart</i>	26

Actualitat ARTESENCA

SANT JORDI 2002 (21-04-02)

El diumenge dia 21 d'abril, tot i no ser la diada de Sant Jordi, el nostre poble va despertar amb la mateixa il·lusió d'aquell dia.

Enguany va estar una jornada farcida d'activitats que tenien com a protagonista principal el llibre. A 2/4 d'11 del matí, a l'església parroquial, es va presentar el llibre de *Josefina París Mor*, titulat **Artesa de Lleida. La parròquia de Sant Miquel Arcàngel**. A l'acte hi va assistir el Bisbe de Lleida Francesc Xavier Ciuraneta, i hi van participar Josep R. Gallart, coordinador de la col·lecció de *La Femosa*, Joan Torrelles, rector de la parròquia d'Artesa de Lleida; Romà Sol i Carme Torres, historiadors i Ricard Pons, alcalde d'Artesa de Lleida. Acte seguit a la Casa parroquial es va fer un aperitiu.

A les 12 del migdia, va tenir lloc la confirmació del jovent del nostre poble oficiada pel nostre bisbe.

Durant tot el dia l'Agrupació Cultural La Femosa, i com cada any, va instal·lar la seva parada de venda del llibre en català a la Plaça Major.

ACTES DE L'AMPA CEIP "ELS TIL·LERS" (21-04-02)

Dia 21 d'abril a 2/4 de 7 de la tarda, a la Sala de la Llar del Poble, un espectacle de *Màgia, il·lusionisme i prestidigitació* a càrrec de *MAG LARI* va deixar sorpresos, bocabadats, admirats, meravellats grans i petits.

El dimecres dia 1 de maig, a 2/4 de 7 de la tarda, a la Sala de la Llar del Poble, el grup *Xarivari*, va posar en escena, l'espectacle més sorprenent de teatre mòbil. La festa va acabar amb una berenar amb coca i xocolata per a tothom.

Amb aquest darrer acte l'AMPA del CEIP *Els Til·lers* va posar punt i final a tot un seguit d'actes culturals que durant el curs escolar 2001-2002, ha organitzat amb el suport de l'Ajuntament.

NOVA COMPOSICIÓ DE L'AJUNTAMENT (25-04-02)

L'Ajuntament en Ple, reunit el dia 25 d'abril de 2002, va modificar la composició de les comissions informatives, de tal manera que tots els regidors es van voler integrar a l'equip de govern i tots ells

tenen alguna que altra tasca assignada. La nova distribució és la següent:

- ENSENYAMENT.- Josep Jaumejuan Bertran
- CULTURA.- Isidre Puig Domènech
- FESTES.- Josep Jaumejuan Bertran i Josep Arbonés Tost (actuació conjunta)
- ESPORTS I JOVENTUT.- Josep Jaumejuan Bertran i Josep Arbonés Tost (actuació conjunta)
- SANITAT.- Antonio Garròs Morell
- MEDI AMBIENT.- Josep Jaumejuan Bertran
- HISENDA.- Joan París Olomí
- AGRICULTURA.- Felip Domènech Costafreda i Isidre Puig Domènech (actuació conjunta)
- AFERS SOCIALS.- Ramon Gallart Mesalles
- SERVEIS.- Manolo Argilés Andrés
- OBRES I URBANISME.- Manolo Argilés Andrés i Isidre Puig Domènech (actuació conjunta)

A més a més es van modificar les tinences d'alcaldia, de tal manera que el Sr. Ramon Gallart Mesalles queda com a 1r. tinent d'alcalde, i el Sr. Josep Jaumejuan Bertran com a 2n. tinent d'alcalde

Fruit d'aquesta nova entesa s'ha permès desbloquejar tot una sèrie d'afers enter els quals es troba l'aprovació del projecte de compensació i urbanització del SAU R-3 promogut per l'empresa PROGRIART S.L en l'indret conegut com l'era del Sangenís, i que suposarà un important creixement per al nostre poble en sòl urbà.

APROVACIÓ DEL PRESSUPOST MUNICIPAL PER A L'ANY 2002 (25-04-02)

El ple de l'ajuntament del dia 25 d'abril de 2002 va aprovar inicialment el pressupost que ha de regir al llarg de l'exercici 2002, i on és de destacar que

importa un total de 1.477.015 euros, i en el qual es preveuen dur a terme les següents inversions:

- Construcció de la llar infants
- Clavegueram al carrer de les escoles
- Urbanització del carrer de Jacint Verdaguer
- Annex complementari als carrers Segrià, Pompeu Fabra, Eres i Les Garrigues
- Urbanització del carrer de les escoles tram Sud
- Urbanització del carrer del Solsonès
- Compra d'un solar al carrer de la Primavera dins la UA
- Adquisició d'un tractor
- Construcció d'un magatzem municipal
- Arranjament del cementiri municipal

CONÈIXER EL NOSTRE TERME (5-05-02)

El Diumenge dia 5 de maig l'Agrupació Cultural La Femosa va organitzar una sortida al secà del municipi amb la finalitat de conèixer i estimar més a fons el nostre terme, molt mal més pel creuament de tantes vies de comunicació (tren, AVE, autopista, canals i subcanals...)

Durant el recorregut de gairebé 5 quilòmetres es van poder visitar les cabanes o masos de volta que hi ha al terme, es va poder gaudir d'un bon paisatge i del coneixement d'una arquitectura ben diferent a l'actual que empraven els nostres avantpassats.

L'excursió comentada per en Josep Gallart, va estar del gust de tots els presents que van recordar la història dels nostres antecessors.

La sortida va fer-se a la Bassa de Mossèn Pere, i es va anar en direcció a les cabanes de volta, visi-

tant les Cadolles, i observant la flora i fauna que hi ha dins del nostre secà. Cal recordar que gairebé tot el terme de secà des del camí de Matxerri fins al límit d'Aspa, està catalogat pel Departament de medi Ambient, com a zona d'espai d'interès natural, inclosa dins de Mas de Melons.

Un cop acabat el recorregut, res millor que gaudir d'un àpat de germanor, amb una immillorable cassola de tros cuinada pel Carlets (tots vam coincidir que havia estat la millor de les tantes i tantes que n'ha cuinat.)

FESTA DELS JUBILATS I JUBILADES (15-05-02)

Com cada any, el dia 15 de maig, festa de Sant Isidre, declarada a més festa local per l'Ajuntament, va tenir lloc la celebració de la Festa dels jubilats. El programa dels actes que van integrar aquesta jornada va estar el següent:

A les 12 del migdia inauguració de la 2na. planta de l'edifici municipal situat al carrer de la Vileta, 1. A l'acte hi va assistir, la Sra. Teresa Ribes, delegada del Departament de Benestar Social a Lleida

A 2/4 d'1 del migdia, celebració de la Santa Missa. En acabar es va fer la benedicció del terme.

A les 2 del migdia, dinar de germanor de tots els jubilats i jubilades a la Sala de la Llar del Poble.

A les 4 de la tarda, actuació de la Coral *La Primavera d'Artesenca* d'Artesa de Lleida, a la Sala de la Llar del Poble, on les portes eren obertes a tothom.

CONNEXIÓ A INTERNET

Mercès a una iniciativa de l'Excma. Diputació Provincial de Lleida, que té com a finalitat posar a l'abast de les persones que disposen d'equip informàtic de l'accés a internet, així com la possibilitat de tenir una web personal i un correu electrònic propi, l'Ajuntament va emetre una circular en la qual s'esmenta que es pot passar per Casa la Vila a recollir el CD que conté aquestes opcions, de manera gratuïta.

RESTAURACIÓ DE LA FAÇANA DE L'ESGLÉSIA

Durant el mes de maig i inicis de juny s'han dut a terme les obres de rehabilitació de la façana de l'església.

Les imatges que presideixen la façana de l'església, Sant Miquel i l'Assumpta, han estat retirades i dutes a restaurar. La restauració anirà a càrrec del restaurador Ramon Solé, i serà sufragada pel Centre de Restauració de Béns Mobles del Departament de Cultura.

EXCURSIÓ DE LA CORAL A MADRID I SEGÒVIA

Els dies 25 i 26 de maig, la Coral *La Primavera Artesenca*, va organitzar una sortida. Com cada any per aquestes dates més o menys, duen a terme aquesta excursió que enguany va tenir com a lloc de destí Madrid i Segòvia. Tot i que el temps per visitar tan impressionants ciutats va ser molt just, estem segurs que va valer la pena.

CONSTRUCCIÓ D'UN ALBERG MUNICIPAL PER A TEMPORERS

Des de l'Ajuntament, s'ha tingut diverses reunions amb els pagesos amb la finalitat de mirar de tirar endavant la construcció d'un alberg municipal on poder allotjar els treballadors temporers.

El projecte previst s'ha ubicat al carrer Mestre Ginera 10, on la planta baixa es destinarà a magatzem municipal i les dues plantes de damunt, a alberg municipal on s'hi podran encabir, aproximadament, 42 persones.

Vista amb bons ulls aquesta proposta, pels pagesos, el ple de l'Ajuntament a la sessió del dia 30 de maig va acordar sol·licitar subvenció a la secretaria per a la immigració amb la finalitat d'obtenir un ajut per al cost de la inversió que es vol dur a terme.

Per altra banda la construcció d'aquest edifici, permet disposar d'uns locals la resta de l'any per als grups culturals i associacions del municipi, amb la finalitat de potenciar les seves activitats i fomentar l'associacionisme

FESTA FI DE CURS ESCOLAR 2001-2002

Per tal de remarcar l'acabament d'un nou curs escolar i l'inici del període vacacional, l'Associació de Mares i Pares d'Alumnes del col·legi públic, va dur a terme tot un seguit d'activitats:

El dissabte dia 1 de juny, a la Sala de la Llar del Poble, els nens i nenes que durant l'any assisteixen a l'activitat extraescolar de teatre, van dur a terme les següents representacions:

- Titelles: *Una d'aquelles històries que les mares*

contaven a les seves filles.

- Teatre de petits: *L'encant de la selva i El missatge de la botella.*

- Teatre de grans: *Històries medievals.*

El dissabte 8 de juny, a la Sala de la Llar del Poble, ja que el temps no va permetre la seva celebració al col·legi públic, va tenir lloc la festa de Fi de curs, que va comptar amb els següents actes:

- A les 8 del vespre, actuació del grup d'animació *Prou de brou.*

- A 2/4 de 10 sopar de germanor Actuació de *Baldrich el Fantàstic.*

- *Revetlla amb so mòbil.*

El diumenge dia 9 de juny, a les 6 de la tarda, a la Sala de la Llar del Poble, hi va haver *exhibició de patinatge artístic*, a càrrec dels nens i nenes de l'escola que fan aquesta activitat extraescolar.

Tots els actes van comptar amb força participació, i és de destacar la festa de fi de curs, on hi eren presents la gran majoria de pares i mares, nens i nenes, si bé no hi va assistir cap professor/professora.

FI DE CURS DE L'ESCOLA DE MÚSICA (09-06-02)

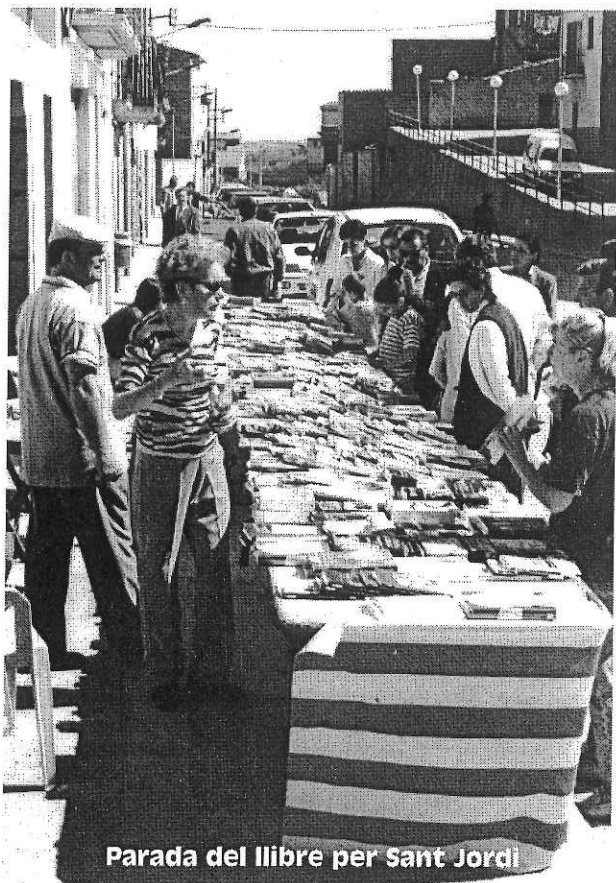
El Diumenge dia 9 de juny, al matí va tenir lloc l'acte de cloenda del curs de música. Amb aquest acte, celebrat a la Sala de la Llar del Poble, els nens i nenes i persones grans que assisteixen a l'escola de Música van demostrar les habilitats i ensenyaments adquirits al llarg de tot el curs escolar, i on de manera progressiva es veu la seva evolució.

L'acte va estar obert a tothom.

Cèlia Argilés

Imatges de l'Actualitat Artesenca

Ramon Serra

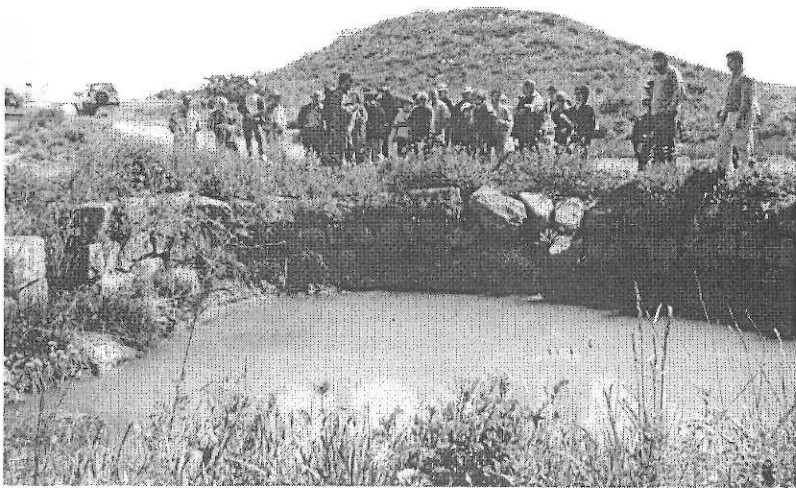
Parada del llibre per Sant Jordi

Porcessó de Corpus

Presentació del llibre - Artesa de Lleida. La parròquia de Sant Miquel Arcàngel- de Josefina París

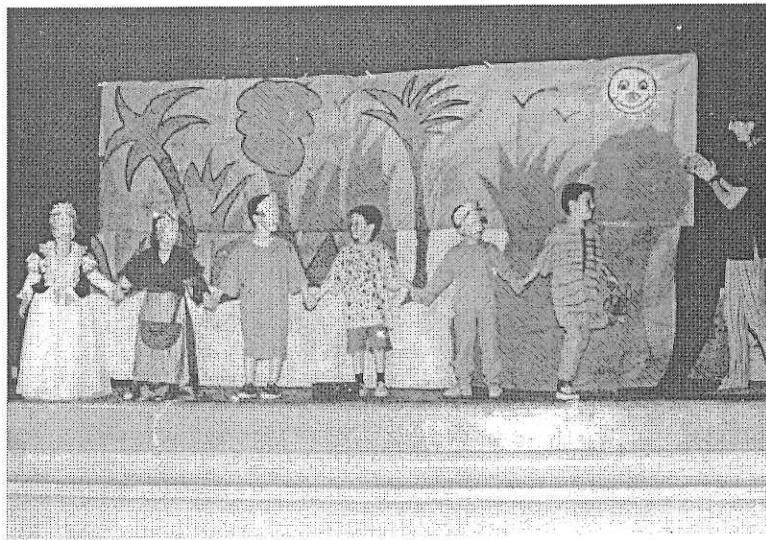
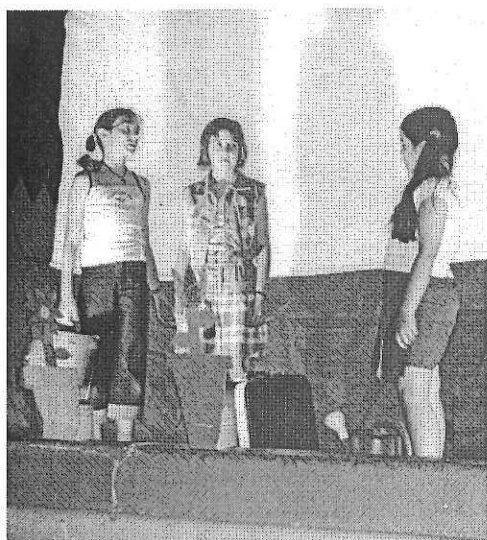
Sortida pel *secà* d'Artesa

Festa dels jubilats

Els assistents a la sortida de la Coral a Segòvia

**Representacions teatral dels nens i nenes
de l'escola Els Til·lers**

Representació teatral del nens i nenes de l'escola Els Til·lers

Obres a la façana de l'esglèsia

Actuació dels alumnes de l'Escola de Música d'Artesa

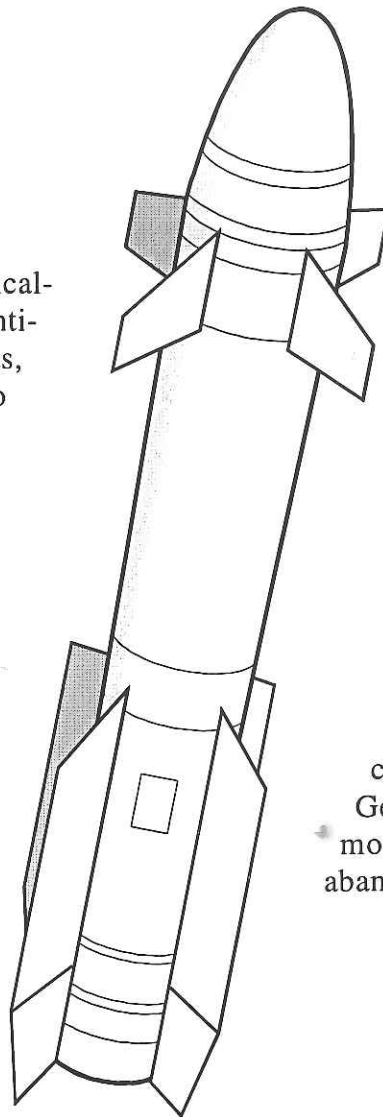

Un tema que es tracta molt ara, és curiosament, opinar sobre el futur, com serem, què farem, on estarem ... Per expressar una petita idea de què en pensen alguns joves del futur, hem fet aquesta petita redacció, esperem que després de llegir-la s'aclareixi alguna cosa o al menys es contrastin certes idees; aquí la teniu:

LA TERRA D'AQUÍ A CINQUANTA ANYS

Les coses no hauran canviat radicalment d'aquí a cinc dècades. La gent continuarà vivint en cases normals i corrents, circulant amb els seus vehicles -que no seran voladors, per suposat- i aniran a la feina com sempre. Tot i que les feines seran força diferents, tot, o gairebé tot, estarà controlat per ordinador i el treball es podrà fer des de casa; un món on els pirates informàtics es lluiran tot i que les proteccions seran molt més sofisticades. Els estudiants possiblement ho faran des de casa, sense cap necessitat de desplaçar-se, únicament sortiran per anar a comprar, trobar-se amb els amics, a fer esport ...

L'exploració de l'espai estarà bastant avançada. Anirem més lluny que a Mart, i s'estudiaran planetes on s'hi pugui viure, ja que la Terra estarà bastant poblada gràcies, en part, que els pobles del Tercer Món s'hauran desenvolupat considerablement, després d'haver-se acabat

les guerres del dos mil trenta-tres al quaranta-un.

Pel que fa al camp de la medicina, totes les malalties que tenim avui en dia es podran curar, tot i que llavors ja n'hauran aparegut de noves i més mortíferes. I en botànica ja s'hauran creat arbres i fruits resistents a gelades, calor, fred ... En genètica s'haurà acabat ja el projecte Genoma Humà i es podran guarir moltes de les malalties dels nens abans de néixer.

Jordi Mir - Pau Costa

LA SÒNIA I L' INSTITUT

Capítol 8 <Enmig sempre hi haurà algú>

RESUM: Després de la vergonya que vaig passar a la classe de natus em moria de ganes de trobar el culpable que m'ho havia fet passar tan malament. A la biblioteca, que potser no era el millor lloc, el Marcel i jo vam començar a parlar-ne. Però també vaig explicar-li el malament que em va fer sentir la seva reacció, quan es va pensar que era jo qui ho va escriure.

-El que no entenc Marcel és per què et vas pensar que jo vaig fer aquell escrit a la taula.- vaig dir-li mentre intentàvem descobrir el culpable.

-Però què dius Sònia? Qui t'ha dit això? -em va dir ell ben estranyat.

-L'Anna em va dir que estaves molt enfadat amb mi. -vaig contestar-li.

-L'Anna? Jo no li vaig dir res.

-Molt bé, sortiu de la biblioteca -va dir la bibliotecària.

- Si vols anem a la cafeteria, Sònia. -em va dir el Marcel.

-Ara no, -li vaig dir- tinc un assumpte pendent.

Vaig córrer cap a la font del pati, on l'Anna i dues amigues més, la Marionna i la Irene, seuen sempre al voltant per riure's de coses que no fan gràcia. Però per sorpresa meua l'Anna no hi era i em vaig haver de dirigir a la Marionna, que és l'única que estava allí parlant amb dos nois.

-Marionna, on coi s'ha ficat l'Anna? -vaig pregunta-li nerviosa.

-Ha anat al lavabo, amb la Irene. Passa res Sònia? Saps que a mi m'ho pots explicar tot.

"Quines confiances"! vaig pensar. No sabia si explicar-li o anar directament al lavabo, però la primera opció potser faria que em tragués una mica la ràbia del damunt. Després de explicar-li-ho, les pa-

raules de la Marionna em van sorprendre.

-Ja ho sabia -em va dir-. L'Anna només ho va fer perquè odiessis el Marcel. Fa temps que n'està enamorada i no pot evitar tenir atacs de gelosia.

-Ja... I va aprofitar el tema del *grafitti* per fer que m'allunyés del Marcel, no?

-No ben bé Sònia. T'he de dir una cosa però no ho has de dir a ningú: l'Anna va ser l'autora del *grafitti*.

No m'ho podia creure. L'Anna enamorada del Marcel i autora del *grafitti*... Quan vaig mirar enrera i vaig veure que l'Anna s'acostava me'n vaig anar corrent. Vaig ensopegar amb el Marcel, em vaig posar vermella com de costum.

-Què, ja no vols jugar més a detectius? -em va preguntar somrient el Marcel.

-No, ara no si us plau.- li vaig dir nerviosa com estava.

Havia de parlar amb la Mònica, la meua millor amiga, el més aviat possible: ella segur que sabia el què havia de fer.

-Sònia, a tu t'agrada el Marcel? -em va preguntar la Mònica, tot i que sabia la resposta.

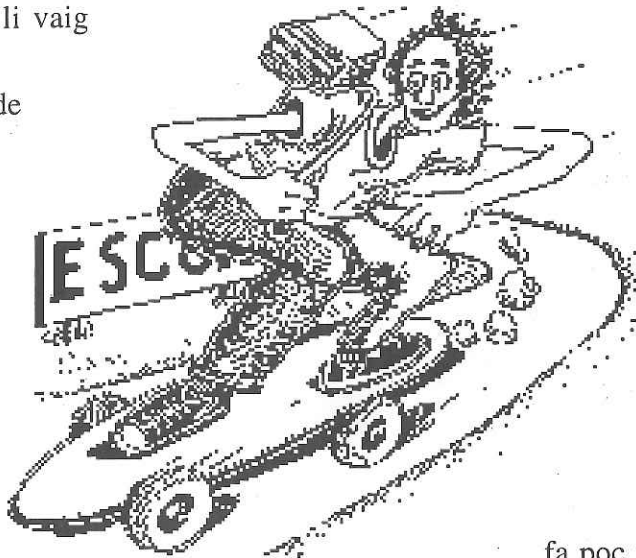
-És clar que m'agrada! Però jo fa poc temps que n'estic enamorada, en canvi l'Anna...

-Si de debò t'agrada no te l'has de deixar perdre. Tu no has de prendre la decisió, qui l'ha de prendre és ell. -em va dir convençuda. -Però, sap el Marcel que l'Anna està enamorada d'ell?.

No creia que ell ho sabés. Això encara posava la situació més difícil.

Havia de començar a actuar.

ATENCIÓ: No et perdís el pròxim capítol!. La Sònia parlarà amb el Marcel però l'Anna s'haurà avançat... A més a més una de les noies de la classe de la Sònia començarà a tenir un comportament estrany.

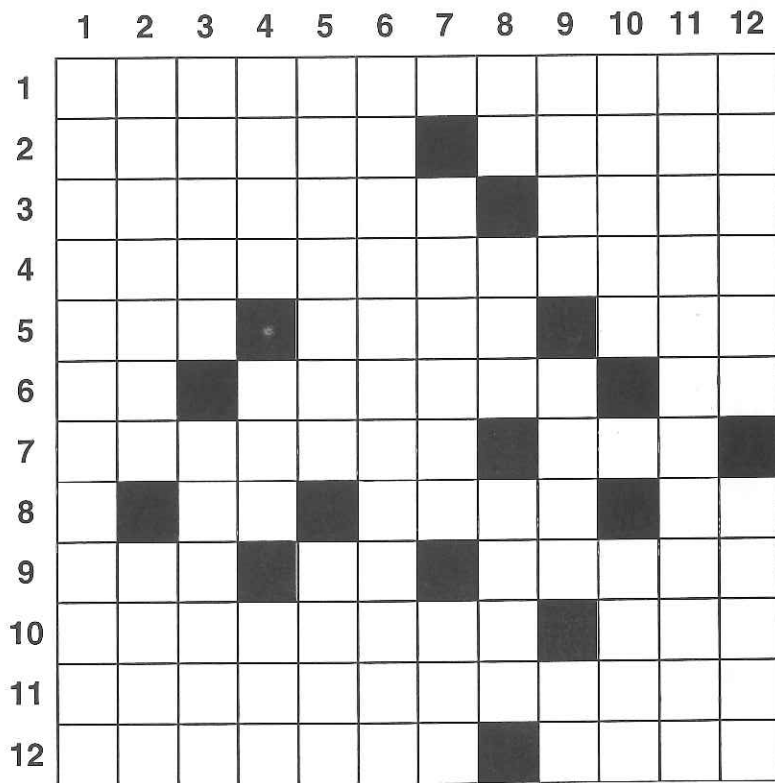

MOTS ENCREUATS

de M. A. Navarro

(Solucions a la pàgina 30)

HORITZONTALS: 1. Qualitat d'acadèmic. 2. Esmolarà. Dona que té un llibre a l'Antic Testament. 3. En femení, natural d'Arezzo (Itàlia). Entrada de la mar a la costa. 4. Provocar una revolució. 5. Alegre, festiu. Falta d'aire, dispnea. Document personal. 6. En quin lloc. Que ha perdut la força. Animal úrsid. 7. La Tarragona romana. Andorra. 8. Vocal. El primer cardinal. El més famós, l'Ivan el terrible. Escola Catalana. 9. Per a jugar. Jo i ...- Petxina però molt grossa. 10. Lloaràs. Persona que mana. 11. De dotze síl·labes. 12. Farà un atac. Dolors.

VERTICALS:

1. Que l'han fet una mica amarga. 2. Dona de Corea. La ciutat del vicari. 3. Noi jove. Bestiesa, niciesia. 4. Eduardo (...) Polític que fou president del govern espanyol (1913-21). Àcid Ribonucleic. La boca dels ocells. 5. Al revés, farà nul·la una cosa. Llàntia, medalla. 6. Fer un treball manual. 7. La tercera. Relatiu al vinagre. DIN. 8. Nom de consonant. Al revés, Unitat de Cures Intensives. Peça del jou en forma de "U". 9. Prefix grec que significa retenir. Defecte, xacra. Consonant doble. 10. Exposició, però en anglès. Consonant. Gitano. 11. Melanoderm. 12. Tresors públics. Fusta exòtica molt preuada en ebenisteria.

Poesia infantil

La vida

TU

Tinc catorze anys de vida,
no sóc ni gran ni petita.
Penso com serà el futur que m'espera,
sempre en companyia de la meva família.
Visc el dia dia amb il·lusió i alegria
i sé que els ocells canten amb alegria.
No sóc ni gran ni petita
he après poc d'aquesta vida,
però he estimat, he perdonat i he oblidat.

Georgina Badia Anglès

Ets tu qui em fa plorar, tu.
Quan penso el bé que estàvem junts
I que ara només són records borrosos
a la meva memòria arrenco a plorar.
Tu encara tenies vida per endavant
I quan aquell dia que et vaig veure
Per última vegada.. I et vaig mirar
Mai hagués pensat que hagués estat la darrera.
Vas travessar la porta del carrer.
Jo esperava que tornessis. Dia rere dia.
A poc a poc perdia l'esperança de tornar-te a veure.
Però el teu fill, semblant a tu
Em retorna l'alegria.

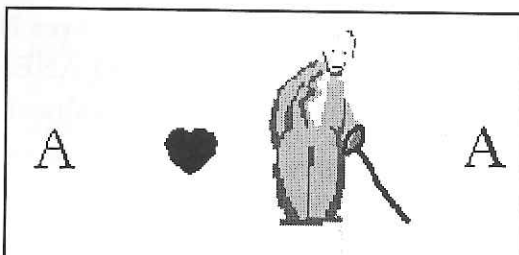
(Dedicat al meu estimat gosset)

Jeroflífic

Per Olga Besora

On va anar?

Olga Besora

Sol·lució pàgina 30

Tot responent...

Després d'un cert temps sense escriure cap article i després de veure també que hi ha artesencs i artesenesques que han manifestat una sèrie d'inquietuds respecte a la situació de diferents aspectes relacionats amb la gestió municipal, crec que és el meu deure, com Alcalde del vostre poble, Artesa de Lleida, donar-hi resposta.

En primer lloc he de manifestar la meva satisfacció en veure que les noies i els nois d'entre 12 i 14 anys també es preocupen per tot allò que té a veure amb el nostre poble, i cada vegada més, la qual cosa vaig poder constatar durant una reunió que vàrem mantenir el Divendres dia 10 de Maig de 2002 a la Sala de Plens de Casa de la Vila.

Durant aquesta reunió vàrem parlar de diferents qüestions i vaig intentar entendre i comprendre quines eren les seves inquietuds, suggeriments, preocupacions, etc., si bé ens centrarem en dues propostes, respecte a les quals ells varen fer una Crítica Jove en el número 196 de la revista La Femosa:

-Respecte a les cistelles de bàsquet, esport que actualment a les nostres terres està molt de moda gràcies al treball que han dut a terme tant la junta directiva com els tècnics i jugadors del Lleida Basquetbol, i que ha possibilitat que la temporada que ve juguïn competició europea, només he de manifestar que espero que passada la nostra Festa Major, tots podrem gaudir d'unes noves

cistelles de bàsquet a la pista poliesportiva.

-Respecte a la creació d'un centre juvenil, he de comentar que s'està preparant un projecte, molt ambiciós per cert, per a poder crear un Casal Cultural que crec, sincerament, que s'ajustarà a les necessitats, inquietuds i il·lusions de totes les artesenesques i tots els artesencs, us ho dic de veritat.

D'altra banda també intentaré respondre a tot un seguit de qüestions que va plantejar una artesenca de pro, i que em consta, a més, que és una gran professional en el seu terreny: la senyora Maria Serra i Domènech, qüestions que fan referència totes elles a la gestió municipal, de la qual en sóc el primer responsable:

-Respecte a les qüestions plantejades en el número 196 de la revista d'opinió i d'informació local La Femosa, i que totes elles estan relacionades amb l'àrea d'Urbanisme, i que és la més important de qualsevol Ajuntament, us he d'explicar que tot Ajuntament ha d'elaborar les seves NORMES SUBSIDIÀRIES DE PLANEJAMENT URBANÍSTIC: les actualment vigents daten de la Revisió que es va fer l'any 1998 (les primeres es varen elaborar l'any 1989), i en les quals queden reflectides com es poden construir les cases i

quina alçada han de tenir (actualment 10 metres o 10,5 metres depenent dels llocs), quina amplada han de tenir els carrers (actualment tots els carrers que s'urbanitzin de nou han de tenir, com a mínim, 12 metres de façana a façana de casa), una alineació es dóna a cada carrer. (Si el Carrer Hortes actualment queda estret és perquè la resta de carrer està emmarcat en el futur desenvolupament de la Plaça del Freginal, i també tindrà 12 metres). Quins llocs es destinen a places o espais verds? (la tan anomenada PLAÇA DEL FREGINAL, la qual crec i espero veure-la acabada i que a més serà, i d'això no en tinc cap dubte, el veritable nucli vertebrador del nostre poble).

-També us comento que tota persona propietària de qualsevol casa, habitada o no, és el primer i principal responsable de tenir-la en condicions de seguretat, salubritat i higiene. Els Ajuntaments, però, com en tantes altres qüestions que de vegades no són competència nostra, hi hem de destinar recursos per què les Administracions superiors no se'n fan càrrec. (Com per exemple la IMMIGRACIÓ); com deia, els Ajuntaments som responsables civils subsidiaris, i també hem de vetllar per què les cases estiguin en bon estat, i així ho hem fet. (Per exemple, al passat Ple de Maig vàrem donar llum verda al Projecte de Rehabilitació de la casa que toca amb la Llar del Poble pel Carrer dels Gallart).

-Respecte a les qüestions plantejades en el número 197 de la revista d'opinió i d'informació local *La Femosa*, en primer lloc he de reconèixer que potser vaig ser molt optimista a l'hora d'afirmar que la solució a la problemàtica de la Llar del Poble estaria

enllestida a principis d'aquest any 2002, i reconec que en aquest aspecte em vaig equivocar de 6 MESOS.

I dic de 6 mesos, per què els últims rebuts que es giraran als socis de la Llar de Poble seran els del segon trimestre d'aquest any 2002, i de tot això ja n'anireu sent sabedors totes les artesenesques i tots els artesencs, de la mateixa manera que també començarem a treballar tots junts, Ajuntament i Associacions per a tirar endavant no un, sinó dos Patronats.

També vull comentar-vos que jo no tinc cap inconvenient a informar, qualsevol artesena o artesenc que m'ho preguntin, sobre les quantitats que reben cadascuna de les Associacions sense afany de lucre que hi ha al nostre poble: el que sí us demano és que vingueu a consultar-m'ho a mi els Dijous al matí a l'Ajuntament que és quan hi sóc, o venir-ho a preguntar quan celebrem els Plens (l'últim Dijous de cada mes, excepte el mes d'Agost), o bé amb motiu de la celebració d'una Assemblea de poble.

La qüestió dels espais que es poden destinar a les diferents Associacions del poble, és una qüestió que ja fa molts anys que és objecte de debat. Per una banda hi ha el Projecte del Casal Cultural a més del Projecte que vàrem aprovar al Ple del mes de Maig en relació a la construcció d'un alberg de temporers. Aquest vindrà a cobrir una necessitat de primer ordre que actualment els pagesos i les pageses del nostre poble no tenen coberta. L'alberg també permetrà que la resta de l'any en puguin fer ús les Associacions, si bé també hauran de tenir-ne cura per a garantir el seu bon estat per quan torni a arribar l'època de collita de la fruita dolça.

Ricard Pons i Pico
Alcalde d'Artesa de Lleida

QUÈ FA EL REGIDOR D'URBANISME?

No sóc d'aquells meticulosos (que en conec algun) que són tan primmirats pel que fa a la imatge del nostre poble, que el voldrien tan net i polit que còsta de creure que això es pugués aconseguir amb el pressupost del nostre consistori. A mi ja m'està bé com estan molts carrers, vull dir que jo no m'hi fixo gaire en els detalls o cosetes que podrien millorar-los. Amb els anys, i això ho hauríem d'admetre tots, han millorat molt, tant, que molts no semblen els mateixos (carrer de la Carretera per exemple, qui l'ha vist i qui el veu). Tot i així, si m'he pres la molèstia d'escriure aquestes ratlles, és per dir que algunes coses sí que m'adono que no s'han fet prou bé. Dit d'una altra manera: amb el mateix esforç, em sembla que algunes coses s'haurien pogut fer millor, només havent-ne fet un seguiment, és a dir: quan es fan obres (i ara em refereixo obres particulars) s'hauria de mirar que aquestes, quan ja s'han acabat, els propietaris que les han fet, dixin el carrer com Déu mana; el paviment (si s'han obert clavegueres) que quedi ben resolt, sense clots ni bonys (cosa que sovint no passa) i això no hauria de costar ni un cèntim d'euro a l'Ajuntament. Per no embolicar-me en una retòrica innecessària, voldria posar un exemple clar d'això que dic i que, de fet, és el que m'ha mogut a posar-me a escriure aquesta queixa.

Fa molt poc que al nostre poble s'ha inaugurat un tanatori que, segons sembla, tothom

admet que ha quedat força bé, però, com que aquest tanatori està ubicat en un indret per on jo hi baixo o pujo sovint, no he pogut passar per alt com ha quedat el terra del carrer després de les obres i, cosa més curiosa, fins ara no he trobat a ningú al qual li he comentat, que se n'hagi adonat. Potser que vegi coses on no són, però de bonys i de clots, als carrers del poble se'n poden veure més d'un i, en aquest cas de què parlo ara, és ben palès.

davant la porta del tanatori, d'aquesta manera.

Encara hauria de denunciar algun altre cas de deixadesa del nostre Consistori, però penso que, en aquests altres casos, ho hauria de fer la gent més afectada directament i, si no ho fan, és que potser ja ho tenen bé, i si els més afectats ja ho tenen bé, jo també.

AMB POQUES PARAULES

Marià Villangómez

Ha mort el gran poeta eivissenc Marià Villangómez. Creu de Sant Jordi, l'any 1984; Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, l'any 1989; i un dels poetes més importants en llengua catalana.

Just acabar el meu primer llibre *Paraules perdudes* vaig preparar un muntatge poètic intítulat "Paraules de terra" que aprofitava poemes del meu llibre i altres del seu llibre *Un cop a la terra* (1956), la lectura del qual m'havia corprès no solament per la qualitat dels versos sinó per la quantitat de punts en contacte entre la meua primera obra i aquell esplèndid llibre de versos. Vaig agafar la primera paraula del meu llibre i la darrera del seu. Vaig combinar fragments del seu llibre i fragments del meu. El resultat va ser prou satisfactori, almenys després d'escoltar les elogioses paraules del mateix Villangómez que havia llegit el manuscrit que li vaig enviar al seu domicili. La recitació del muntatge, dirigida per Josep R. Bonet, va córrer a càrrec del grup de Teatre Talia de Lleida i va tenir el seu petit èxit a tot arreu allà on es va recitar.

La generositat i la deferència d'aquell home em van impressionar molt. Corria l'any 1991 i jo era un autor novell i Villangómez un autor consagrat que ja havia rebut els més importants reconeixements de les nostres lletres. Malgrat això va tenir l'amabilitat d'escoltar-me atentament per

telèfon, llegir el meu llibre, llegir el manuscrit i autoritzar l'ús de les meves lletres al costat dels seus magnífics versos. I no solament això si no que em va enviar una de les seves obres, una pura delícia *L'any en estampes*, amb la següent dedicatòria: "A l'escriptor Felip Gallart, agraint-li les seves belles "Paraules perdudes" i la seva generosa carta, i enviant-li aquest llibre també rural, escrit fa anys en una terra llunyana i diferent, però unida a la seva amb una mateixa i estimada llengua. Molt cordialment, M. Villangómez. Eivissa, 10 d'abril de 1991". Jo, llavors, no cabia de goig. Ara, 11 anys després, Villangómez ens ha deixat per sempre i jo no he complert, malauradament, el desig de visitar-lo si no és amb els seus versos.

"Penso en la mort, perquè aquest món tan càlid / que vaig abandonar, ara el veig molt remot / —fix i remot—, i em deixa a la vessant / per on la vida penja, fuig, s'escorre... / Molt lluny, a l'altra banda d'aquesta mar, del mar, / enterraran aquests records que sóc encara." Des de l'altra banda del mar, i amb la mateixa llengua que tu tant estimaves i que tant vas fer per enaltir-la: Adéu Marià Villangómez i moltes gràcies per tot.

Felip Gallart.

La salut de cada dia

Tranquil·la que jo controlo...

És guàrdia de cap de setmana, arriba un company que porta un conegut i em diu, *Carme, quan es pugui fes-me aquest noi*. Li dono un cop d'ull, no el veig gaire orientat i tot seguit que queda lliure la sala el faig passar. Començo a mobilitzar-lo i m'adono que la sospita és certa, no sap ni on té la dreta ni l'esquerra. S'amoïna i perd una mica els papers, li recordo que si col·labora acabarem en un moment, continua sense estar massa per la feina. Entre canvi i canvi de posició li pregunto com està d'equilibri, si està marejat, si té ganes de vomitar, si es troba bé, em mira sorprès i em contesta; *Tranquil·la que jo controlo*. No puc evitar la rapidesa dels meus pensaments i sense dir ni paraula, em certifico que no només no controlo, sinó que el pitjor és que sembla que aquesta situació li és, si més no, familiar. Ho trobo trist, i continuo amb lleugeresa per acabar amb la tasca. M'assabento que és un noi que treballa, que té estudis, que mentre dura la setmana no prova res d'alcohol i fa vida normal, però, que els caps de setmana surt i fa *quatre beures* amb els amics. Aquesta setmana no sap què ha passat, malgrat que fa uns quants dilluns que no s'acaba de trobar com cal. El meu company que ha arribat per endur-se'l, em mira, i fa que no amb la barbata, això ja fa dies que s'arrossega. Encara sento més tristor.

No puc emetre judicis, ni fer-li un sermó, però, em vénen ganes de plantejar-li si realment ell creu que controlo, ficar-li en dubte la seva seguretat i anomenar-li el possible problema amb l'alcohol, però, ni esten en el lloc adequat, ni ell té el cap per aquestes filosofies. El primer pas és ac-

ceptar que hi ha un problema i això és el més difícil, només així s'arriba a veure la necessitat d'ajuda, fins que no es fa aquest pas són els altres els qui tenen un problema.

En el Pla de Salut de Catalunya de 1999 a 2001 podem trobar que *El consum excessiu i la dependència de l'alcohol són la causa d'una part important de la morbiditat i la mortaldat associades a patologies orgàniques, produïdes per l'efecte tòxic de l'alcohol, i/o psicossocials, com les alteracions de la conducta o altres circumstàncies afavorides pel consum excessiu d'alcohol ... Les cirrosis hepàtiques, les malalties cerebrovasculars, els accidents de trànsit, el càncer d'esòfag i el càncer d'estómac, representen el 56,6% del total de morts atribuïbles al consum excessiu d'alcohol. Dades corresponents a l'Enquesta domiciliària sobre l'ús de drogues, i una mostra de població catalana de 1043 persones de 15 i més anys posen de manifest una prevalença de consum moderat de begudes alcohòliques de 55,7% (63,1% homes i 48,3% dones) i un consum de risc del 5,5% (7,6 % homes i 3,4 % dones), d'acord amb els valors que estableix els Criteris de consums mínims per a l'atenció a problemes de salut. El percentatge d'abstemis era del 38,8% (29,3% homes i 48,3% dones) (1).*

El consum de risc és capaç de produir qualsevol problema o pot augmentar la possibilitat de complicar-lo. Quantitativament és pot considerar consum de risc, en les dones el que superi 140 gr. d'alcohol a la setmana i en els homes el 280 gr.

d'alcohol a la setmana. També és consum de risc la ingesta de 80 gr. d'alcohol en poques hores i al menys una vegada a la setmana .

L'OMS considera el trastorn relacionat amb l'alcohol com aquell que pot provocar un deteriorament del funcionament físic, mental o social de l'individu. Les patologies associades a l'abús de l'alcohol, és a dir les que poden afectar el funcionament físic i mental de la persona , poden ser a nivell de:

- Trastorns digestius com hepatopaties, pancreatitis i d'altres a nivell d'esòfag, d'estómac i de budell prim.
- Trastorns cardiovasculars derivats del consum agut o del consum crònic.
- Alteracions hematològiques.
- Trastorns neurològics i psiquiàtrics com neuropaties, encefalopaties, deterioraments psicoorgànics, trastorns psicòtics, trastorns depressius, trastorns d'ansietat i insomni.
- Trastorns osteomusculars.
- Osteoporosi.
- Trastorns metabòlics.
- Infeccions.
- Càncers .
- Síndrome alcohòlic-fetal.

El deteriorament social comporta des del primer temps la nafra més difícil de patir. Sempre he dic que no s'accepten totes les malalties igualment. Patir una faringitis, un refredat, un mal d'esquena ... es poden dir en públic, sense risc que els oients emetin judicis negatius de la persona en concret. Però, qui diu davant tothom que té problemes amb l'alcohol? El més fàcil és que aquesta persona no trobi la mateixa comprensió en els oients que si patís una faringitis,... A més del silenci, les mirades li provocarien desaprovació, i a esquenes se'l podria etiquetar de persona que no ha tingut prou voluntat per vèncer aquest *vici* o en el millor dels casos se'l veuria com un pobre

infeliç, dissortat de la vida. I aquestes sentències les fem tots davant d'una persona, que sense que ho admeti, té problemes per controlar la seva addició a l'alcohol. No sé si és per això, o pel fet que gaudir d'un bon vi o d'un bon cava està culturalment admès en dies de festa, i no s'entén que hi hagi persones que treguin del context habitual aquest consum, que el que resulta realment difícil en les persones de risc o bé en les que ja pateixen la malaltia, és admetre la realitat que hi ha un problema pendent de resoldre. De vegades fins i tot els més pro-

pers amaguen la realitat, i és que si no s'admet, està clar que no hi ha problema. En el moment d'acceptar el fet comença el camí per curar-se. L'estructura sanitària actual contempla aquests malalts com uns usuaris més de la xarxa i des de l'atenció primària, on el problema es pot detectar, definir, diagnosticar i començar a tractar si és menester, es pot derivar a altres estructures del complex sanitari on es tractin temes de drogodependències amb el treball en equip de persones qualificades.

L'alcohol és part habitual d'una forma d'expressió del nostre lleure, tothom gaudeix de les trobades amb familiars i amics al voltant d'una taula, que

acostumen a ser per fruit d'un bon àpat, acompanyat d'entre altres begudes, també de les alcohòliques. Els joves també han incorporat a la seva forma de diversió el fet d'anar de *garito* en *garito* les nits que surten. La mesura justa no se sap, però, de l'ús caldria no arribar a l'abús, i passar a dependre d'una substància per poder mal viure; no s'ha de perdre el control ... Cal desconfiar dels que creuen que es pot fer un abús i es pot controlar, perquè, realment, no controlen!

Notes

(1) *Pla de Salut de Catalunya 1999-2001*, Generalitat de Catalunya, Departament de Sanitat i Seguretat Social, pàg. 87.

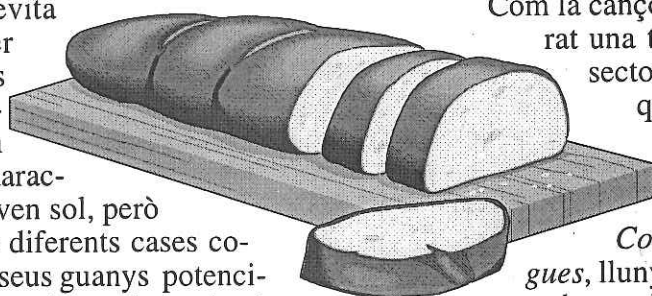
Els productes integrals i la Cooperativa Comarcal "Les Garrigues"

No és cap secret que cada cop més els productes integrals, sobretot del ram dels cereals -pa i pastes- estan entrant amb molta força dins del camp de l'alimentació humana. Fa uns anys, només de parlar de *pa negre* la gent posava cara de bastos i avui són moltes les persones que s'hi mostren clarament interessades.

Ens hem de preguntar per què gaudeixen de tanta popularitat. En primer lloc perquè -si són realment integrals, és a dir amb la cel·lulosa del segó i el germen del blat o cereal corresponent, contenen moltes més vitamines, minerals...que els productes refinats i el tracte intestinal dels aliments sota l'acció de la cel·lulosa es normalitza i s'evita així el restrenyiment. Per tant són aliments més rics amb nutrients i alhora senten millor al cos. Podríem pensar que amb aquestes característiques el producte es ven sol, però no és així. Ha calgut que diferents cases comercials s'adonessin dels seus guanys potencials perquè amb la publicitat els traslladessin als consumidors en massa. Els mitjans de comunicació també s'hi han sumat. En qualsevol programa de televisió, ràdio o article de revista, avui aquests aliments són motiu de debat. Sí!, és cert, s'estan posant de moda els productes *integrals, ecològics, biològics*, productes *bio* com els iogurts etc. Grans i petites empreses del ram de l'alimentació més que el benefici sanitari hi veuen el benefici econòmic i els encanta anunciar amb bombo i platet les seves excel·lències. Així ara els podem trobar al plus, hípers i grans extensions comercials. Això és bo per al consumidor perquè els té més a l'abast i és negatiu per les botigues tradicionals de dietètica, però en aquest tema -tot i que el constatem- no hi volem entrar. Del que sí volem alertar és de la *qualitat* d'aquests productes que volen ser *integrals*, però que estan produïts per empreses amb clars fins consumistes i econòmics. "No és or tot el que lluu" ja ho diu la dita i en aquest cas també l'encerta. "Fet amb oli d'oliva i farina integral" "lliure de conservants i colorants" resava la cara visible de

l'envàs plastificat. A dins s'hi podia distingir, ben cert, una massa que indicava que contenia cel·lulosa, però en lletra menuda avisava que a la massa s'hi afegia segó. Un producte integral no necessita aquest afegit, del germen de blat no en parlava i la proporció de l'oli d'oliva només era d'un 5%.

Es tracta doncs d'assemblar-se només al que el públic demana.. Sigui com sigui sempre seran millors aquests productes que no els que sempre s'havien consumit. El que pot passar és que si la gent no veu resultats clars se'n cansi i deixi de consumir-los.

Com la cançó de l'estiu només hauran durat una temporada, hauran fet mal al sector i als possibles consumidors que els hauran desestimat per inoperants.

Només recordar que la *Cooperativa de pa Les Garrigues*, lluny de modes i lucres, es proposa donar als socis i clients productes de qualitat i en la qüestió dels integrals pensem que ho estan aconseguint. Recordem que el pa integral es fa amb farina ecològica, lliure de pesticides i herbicides, i la fermentació es duu a terme amb un alt percentatge de llevat mare, la sal és sal marina. Ara també es fan magdalenes amb fructosa, aptes per a diabètics. Aquests aliments integrals es venen a totes les poblacions que són sòcies de la cooperativa i també a diferents dietètiques de Lleida entre les quals han tingut molta acceptació. Constatem que l'objectiu primer d'una cooperativa ha de ser oferir als socis bons productes i, sempre que això no es compleixi, hem de tenir la gosadia de fer-ho saber als responsables. Aprofitem l'avinentsa per felicitar la junta per l'encert i, sobretot, la gent de l'obra-dor, entre els quals hi ha el Conrad i el Salvador, que han tingut la santa paciència de fer mil i una provatures abans de treure uns productes de qualitat. Gràcies.

Eulàlia Solà

Pàgines Poètiques

Records d'infantesa.

Nits gèlides d'hivern.
La maneta fent bufanda.
El toc suau del setí del teu coll
I la pau, i el ronc feble,
Satisfet del pare.

Les teves mans...

*Color de camp i de mel,
gust de llimona i nespres;
de sopes bullides
amb l'oli i l'allet,
de sopes amb llet,
Cola-caó i sucre.*

*Olives i boires
Que veuen el mas.
D'ametlles que cauen
Al compàs de la canya,
Damunt les borrasses
Esteses al pas,
Damunt del terròs
Ressec, sense aigua.*

*I el cant que viatja,
I vinga cantar i
Amb una, amb quatre,
La veu que s'enlaira.
Triant les olives,
Posant-les amb sacs.
Pelant les ametlles,
la frescor de l'entrada.*

I les nits d'estiu...

*La volta del cel
foradada d'estrelles
com cuques de llum
de la fosca suspeses.
Mentre tu a la palla
ens vas fent el llit,
el dit del pare
ressegueix l'infinit
donant nom i forma
al desconcert puntejat.*

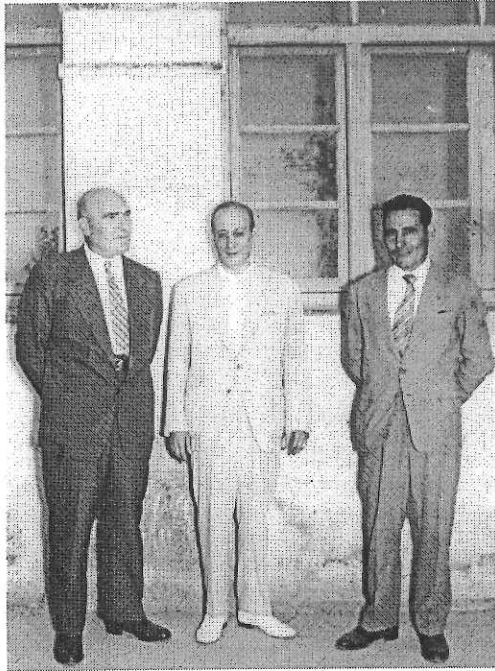
*Després, l'escalfor del jaç
I el polar platejat
omplien de vida
la buidor de la nit.*

Eulàlia Solà

LES VELLES FOTOS D'ARTESA

L'HOMENATGE AL MESTRE JOSEP CALZADA I BENET DE L'ANY 1958
(II I FINAL)

Per Josep Gallart

**En Josep Calzada amb l'alcalde
Eugeni Porqueras i el jutge
municipal Pere Olomí**

La comitiva pel carrer Sant Ramon, observis a l'esquerra els carros preparats per tragar garbes

En Josep Calzada amb Eugeni Porqueras, Pere Olomí, Josep Batlle *Micalàs* i Josep Gallart *Cal Gallart* pel carrer de Sant Ramon

La comitiva pel carrer Nou, davant de l'estanc de *cal Morrut* i la caniceria de *cal Piga*

Tot el grup al cafè de *cal Tomàs* recordant *vells temps d'infància*

Tot el grup al cafè de cal Tomàs recordant *vells temps d'infància*

Telèfons i horaris d'interès

Ajuntament: 167162
 Assistent social: dimecres alterns, 973167315
 Correus: dilluns a divendres, 8-10 h, dissabte 8-9 h
 Farmàcia: 167204
 Biblioteca: dimarts i dijous de 6 a 8 de la tarda

Metge: 167291
 Metge urgències: Dies feiners: 15 h – 8 h i els festius tot el dia, 973 142029 / 973 142033
 Museu: Hores convingudes (Ajuntament)
 Taxi: 167325

Horari dels autobusos que paren a Artesa				
LLEIDA a ARTESA			ARTESA a LLEIDA	
De dilluns a divendres				
11 h		Matí	7 h 10 min	
12 h			8 h 10 min	Cogul
13 h 15 min	Albagés - Cogul			8 h 20 min ESO
			9 h 40 min	
			12 h 10 min	
3 h	Durant el curs	Tarda	3 h 30 min	
4 h	Durant el curs		4 h 15 min	Cogul
6 h 30 min			4 h 30 min	
7 h 30 min	Albagés - Cogul			
8 h 30 min				

SOLUCIÓ DEL JEROGLÍFIC

A Còrcega

SOLUCIONS DELS MOTS ENCREUATS:

Horizontals. 1. Academicisme. 2. Molarà. Ester. 3. Aretina. Cala. 4. Revolucionar. 5. Gai. Ofec. DNI. 6. On. Abatut. Os. 7. Tarraco. And. 8. E. Un. Tsar. EC. 9. Joc. Tu. Nacra. 10. Alabaràs. Amo. 11. Dodecasíl·lab. 12. Atacarà. Lola.

Verticals. 1. Amargotejada. 2. Coreana. Olot. 3. Aleví. Rucada. 4. Dato. Arn. Bec. 5. Aboliré. Taca. 6. Manufacturar. 7. I. Acetós. Asa. 8. Ce. Uci. Ansi. 9. Isco. Tara. Ll. 10. Stand. N. Caló. 11. Melanodermal. 12. Eraris. Caoba.

